

APULIA ÎNTRE ROMA, TARENTUM ȘI LIGA SAMNITĂ
(326 A. CHR. - 315 A. CHR.)

Decebal NEDU

În desfășurarea celui de-al doilea război samnitic, regiunile Apuliei au reprezentat un front important. Referitor la anul 326 a.Chr., Titus Livius înregistrează că Roma a încheiat o alianță cu apulii. În literatura modernă, multe voci autoritare au contestat istoricitatea acestui tratat, apreciind că el a fost inventat pentru a justifica dezastrul armatelor romane la Caudium, în 321 a.Chr. Potrivit lui Titus Livius, armatele romane prinse în defileul de la Caudium se deplasau spre Luceria, care se afla sub asediul samniților. Această reconstrucție dovedește doar că prezența romană în Apulia a fost utilizată de tradiția analistică pentru a justifica înfrângerea caudină, dar nu indică faptul că Roma nu a avut contacte în această regiune înainte de 321 a.Chr. Alianța încheiată în 326 a.Chr. cu unele comunități apulice a avut în vedere, în mod evident, posibilitatea de a dispersa forțele samnitice, prin deschiderea unui al doilea front în sud-estul Italiei. În același timp, datorită relațiilor tensionate cu Tarentum, nu putem ignora și o altă latură a tratatului. Alianțele apulice erau proiectate pentru a ține Tarentum la distanță de războiul samnitic, iar centrele din Apulia reprezentau o bază de operațiuni pentru posibile acțiuni militare în partea de sud a Italiei.

După pacea caudină, ostilitățile romano-samnitice s-au întrerupt dar Roma a continuat să-și consolideze prezența în aria apulică. Tradiția literară menționează operațiuni militare în această regiune și încheierea unor tratate cu Arpi, Teanum și Canusium, în intervalul 320-318 a.Chr.

În anul 320 a.Chr., când trupele romane erau pregătite să înceapă lupta cu cele samnitice la Luceria, Titus Livius înregistrează sosirea unei ambasade de la Tarentum, care a încercat să pună capăt ostilităților. Nu există prea multe dubii asupra faptului că luptele cu samniții au încetat până în 315 a.Chr., conform păcii caudine, iar bătălia de la Luceria este doar o invenție a istoricilor romani. Situația este puțin credibilă dar, în spatele ei, este posibil să detectăm o intervenție diplomatică de la Tarentum, îngrijorat de extinderea influenței romane în Apulia.